

KTÜ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ
2017-2018 ÖĞRETİM YILI GÜZ YARIYILI
BİTİRME ÇALIŞMASI (PROJESİ)

KONU : Trabzon ili Ortahisar ilçesi kent merkezinde bulunan kentin ana omurgasını oluşturan Kahramanmaraş Caddesinin Cumhuriyet Caddesi ile Gazipaşa Caddesi arasında kalan kesim ve yakın çevresinin (Atatürk Alanı-Meydan Parkı, Kunduracılar ve Uzun Sokak) bir bütünlük içerisinde tasarlanması.

1. GENEL AÇIKLAMALAR:

1.1. Kentsel yaşamda, caddeler ve sokaklar kentsel mekanları örgütleyen temel özellik olarak öne çıkmaktadır. Geleneksel kentlerde bütün yollar şehirlerin ortasından geçer veya kesişir. Bu kesişim noktasında oluşan meydanlar, parklar sadece ulaşım kademelenmesiyle ilişkili değildir. Tarihsel süreç içerisinde farklı sosyo ekonomik ve politik bağlamlarda farklı işlevler almaktadır. Yollar ve meydanlar oluşturduğu çevre ile kamusallığın yaşandığı önemli alanların başında gelmektedir. Trabzon kenti 4000 yıllık tarihi ve kent merkezinde görülen eski kent dokusu ve sokak yapılanması ile kent karakterini sürdürmektedir. Ancak, bu karakteri değiştiren ve etkileyen zaman içinde yeni yollar açılmıştır. 1900 lerin başında açılan Kahramanmaraş Caddesi, 1960 yıllarda açılan Devlet Sahil Yolu, 2005 yılında açılan Tanjant Yolunu bu yollara örnek verebiliriz.

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kentlerin tıpkı bir canlı organizma gibi biçimlenmesinde ulaşım dokusunun büyük etkisi vardır. Bir kente ulaşım Lynch'in yıllar önce ortaya koyduğu ve hala günümüzde varlığı kabul edilen, bir kentin algılanabilirliği ve kent karakterinin ortaya konmasındaki önemi yadsınamaz bir gerçektir. Bu çerçevede çalışma alanının algılanabilirlik ve peyzaj karakterinin tanımlanması önem kazanmaktadır.

Kentte araç trafiği konusunda akla gelen en önemli sorunlar, kent merkezindeki araç sayısının fazlalığı, yol yüzeyleri ile otopark alanlarının yetersizliği ve araç trafiği ağının karmaşıklığıdır. Kahramanmaraş Caddesi üzerinde yapılan trafik düzenlemeleri ile yerel yönetim trafik sorununu çözmeye çalışmış, bu süreçte dolmuş durakları için yeni alanlar yaratılmış ve kaldırımlar daraltılmıştır. Trabzon'da kent merkezinin Kahramanmaraş Caddesi kısmı tümüyle **araç-egemen bir kent mekanı** haline geldiğini göstermektedir. Buna bir de motorlu taşıt kullanıcılarının kural tanımaz ve yayaları hiçe sayan tutumları eklendiğinde, **kenti kent yapan en temel unsur olan yaya kullanımının zenginliği ve dolaşımının sürekliliği**, yaya-araç karmaşası nedeniyle büyük ölçüde zedelenmektedir. Bir başka deyişle, kentte yayaların kent mekanını salt bir dolaşım elemanı olarak algılamakta ve kullanmakta oldukları, kentin meydan, cadde ve sokaklarında yaşa(ya)madıkları görülüyor.

Bu sorun çerçevesinde Trabzon yerel basınınca Kahramanmaraş Caddesinin yayalaştırılma önerileri zaman zaman gündeme getirilmekte, bu öneriye karşı çıkan ve destekleyen yerel yöneticiler, sivil toplum örgüt temsilcileri ve vatandaşların bu doğrultudaki açıklamaları sıkça gündeme gelmektedir.

1.2.Proje Çalışmasının Amacı

Kent merkezleri ve bu merkezlerde yer alan caddeler, sokaklar sahip oldukları fonksiyonların çeşitliliğine, gereksinimlerin karşılanabilir olmasına, ulaşılabilir ve algılanabilir olma durumuna, hareketliliğine, canlılığına, geçirgenliğine, yoğunluğuna ve konforuna bağlı olarak bir çekim merkezi olma özelliği taşımaktadır.

Kahramanmaraş Caddesinin proje alanındaki bu kısmına paralel olarak kuzeyinde Kunduracılar Caddesi ve güneyinde Uzun Sokak geçmektedir. Kuzey ve güneyindeki her iki sokak yayalaştırılmış, ticari, sosyal ve kültürel kullanımlar ile kent merkezinde yoğun olarak kullanılmaktadır.

Proje alanı ile ilgili olarak tasarımcıdan beklenen ana amaçlar ve hedefler;

- kent merkezindeki kullanım sürekliliğinin sağlanması,
- kente bir kimlik kazandırmayı amaçlayan,
- bölgenin (kent merkezinin) geleneksel yapısını da ortaya koyan,
- sürdürülebilir planlama yaklaşımını ve bölgenin geçmişteki kullanım niteliği de dikkate alan,
- proje alanının daha yaşanılabilir bir kent parçası

haline getirilmesidir.

Tasarımınızda, kent merkezi ve yakın çevresi için proje alanı içerisinde çeşitli aktiviteler sunarken, etkinlik alanlarının genel temasının “popüler kültür etkileri”, “kültürel çeşitliliğin geliştirilerek tarihi kent merkezinin kent kimliği ve belleği önceliğinde vurgulanması” ve “kamusal mekan” olması beklenmektedir. Zira, kent merkezi tarihsel süreç içerisinde yerel kültürel değişimdeki çeşitlilik, yapı ve sosyal çevre değişimleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu kapsamda, etkinlik alanlarının düzenlenmesinde, proje temasıyla uyumlu olacak ve bölgenin geleneksel yapısıyla da bütünleşerek bölgenin geleneksel folklorik yapısıyla ilgili festival, şölen, toplu gösteri alanlarının kent ve yakın çevresine hizmet verecek şekilde tasarlanması beklenmektedir.

Tasarımlarınız, alan kullanıcıları olarak tüm yaş gruplarına hizmet verecek şekilde, peyzaj mimarlığı ilkeleri doğrultusunda işlevsel ve estetik değer taşımalıdır. Buna yönelik olarak hazırlayacağınız proje çalışmalarınızda “yaya kullanımları ve taşıt davranışlarının” kent merkezi kamusal alan düzenlenmesi ile bu alana en iyi şekilde işlerlik kazandıracak, yeni bir kentsel yaşam mekanı oluşturacak kullanımlar beklenmektedir.

2. BİTİRME ÇALIŞMASI TAKVİMİ

HAFTA	TARİH	GÜN	AÇIKLAMA
1.	18.09.2017	Pazartesi	Üniversitenin Açılışı ve Derslerin Başlaması
2.	27.09.2017	Çarşamba	Konu ile ilgili bilgilerin bitirme öğrencilerine dağıtılması.
3.	04.10.2017	Pazartesi	Soruların raportörlere iletilmesi (Saat 12.00 ye kadar)
4.	11.10.2017	Çarşamba	Jürinin toplanarak soruların yanıtlaması (Saat 10:00)
6.	25.10.2017	Çarşamba	Ön inceleme dosyasının raportörlere teslimi.
6.-7.	26-31.10.2017		Dosyaların jüri tarafından incelenerek değerlendirilmesi
7.	01.11.2017	Çarşamba	I. Tespit değerlendirmesi (Saat:13.30'da)
7.	02.11.2017	Perşembe	Dosyaların öğrencilere iade edilmesi
11.	29.11.2017	Çarşamba	II. Tespit değerlendirmesi (Saat:13.30'da)
15.	29.12.2017	Cuma	Bitirme Çalışması ve Maket teslimi aynı gün (Saat 17.00'ye kadar jüri raportörlerince teslim alınacaktır)
16.	03.01.2018	Çarşamba	Eksiksiz teslim eden, projesini jüri önünde savunacak öğrencilerin (finale girmeye hak kazanan) ilanı
16.	05.01.2018	Cuma	Final Jürisi (Saat09:00'da)

3.BİTİRME ÇALIŞMASI DEĞERLENDİRME İLKELERİ VE İSTENENLER

3.1.GENEL DEĞERLENDİRME İLKELERİ

1. Peyzaj Planlama ve Tasarım ABD İlkeleri;

- Sörvey verilerinin analizleri sonucunda oluşturulan İhtiyaç programı ile Konsept ilişkisi
- Konsept bağlamında oluşturulan tasarımda;
 - Çevresel dokuyla bütünleşme,
 - Tasarlanan alan ve yakın çevresinin yaya/taşıt, servis ilişkilerinin sağlıklı kurulması ve mevcut standart normlara uygunluğu,
 - Fiziksel/doğal/yapay çevre koşulları ve kullanıcı ihtiyaçları dikkate alınarak önerilen etkinlik çeşitliliği,
 - Tasarımın, tema/konseptin özgünlüğü ve yaratıcılığı,
 - Çevre ilişkileri, bağlamın değerlendirilmesi (anlam ve simgesel boyut, yakın çevre ve kent kimliği, mevcut yapılaşmış çevre, sosyal çevre, topografya vb.),
 - Dış mekan oluşumu ve kalitesi (yapı/yapı grubu çevre ilişkileri, mekan akışı, sirkülasyon, boyutlanma, biçimlenme, yeşil, su vb.),
 - Mekân örgütlenmesi ve işlevsel organizasyon,
 - Tasarım ve teknoloji kullanımı,
 - Engelliler için özel önlemler alınması,

2. Bitki Materyali ve Yetiştiriciliği ABD İlkeleri;

- Proje alanı kentsel mekana uygun (ekolojik, estetik, işlevsel vb.) peyzaj bitkilerinin seçimi,
- Mekansal olarak bitkilerin konumu, adetleri, türlerin içeriği erişkin boyutlarda olacak şekilde plan anlatımlarının geliştirilmesi,
- Bitkilendirme paftasında bitkilerin sıra numarası, sembolü, Latince adı, Türkçe adı, fidan boyu, gövde çapı, fidan yaşı, dikim derinliği, dikim yeri (Doğal, dolgulu ve saksı), gelişkin halinin tepe çapı ve adet bilgilerinin içeren, yapraklı ve ibreli ana başlıklarıyla; ağaç, ağaççık, çalı, sarmaşık ve yer örtücü olarak gruplandırılması
- Proje alanında mekânsal olarak bitkisel çözümlerin yapılmasında mevsimsel ve yıllara dayalı değişimin tasarlanması
- Ekolojik yapı ve sürdürülebilirliğe ilişkin önlemlerin/uygulamaların bitkilendirme ile sağlanması.

3. Peyzaj Teknikleri ABD İlkeleri;

- Yapım yöntemi, çevresel koşullar vb. dikkate alınarak örtü elemanları taşıyıcı sistemin seçimi, taşıyıcı sistem ve malzeme ilişkilerinin kurulması,
- Mimari yapıya uygun peyzaj yapı malzemesi seçimi (geleneksel ve/veya çağdaş), yapı elemanlarının doğru veya rasyonel detaylandırılması, elemanlar arasındaki ilişkinin doğru kurgulanması,
- Sulama, drenaj, aydınlatma vb sistemlerinin seçimi ve bu sistemlerin peyzaj tasarım proje ile bütünleştirilmesi,
- Belirli bir alanda keşif/metraj hesaplanmasının yapılması (alan niteliği ve ölçüsü jüri tarafından belirlenecektir)

3.2.İSTENENLER

DÖNEM İÇİNDE İSTENENLER (Belirtilen 3 madde zorunludur.)

1. ÖN İNCELEME DOSYASI

Ön İnceleme Dosyasında yer alacak çalışmalarda beklenen amaç; araştırma süresince edinilen bilgilerin tasarım sürecinde kullanılması ve bu süreçte, tasarım kararlarının bu bilgilerden hareketle nasıl oluşturulduğunun ifade edilmesidir. Bu amaçla;

- Sorun tanımı ve problem belirleme
- Ana amaçlar, hedefler ve ilkeler
- Konu ile ilgili örneklerin incelenmesi (işlev organizasyonu, kavramsal kurgu, çevre ilişkisi, anlamsal, dizimsel, işlevsel özelliklerin analiz edilmesi, tipoloji, şekil-zemin ilişkisi vb. tasarım ilkelerin analizi vb.),
- Konu ile ilgili çeşitli bilimsel çalışmalardan edinilen bilgilerin (makale, tez ve araştırmalar, vb.) ve mevzuatın değerlendirilerek çıkarımların özetlenmesi,
- Çalışma alanının araştırılması ve incelenmesi (sörvey ve alan analizi, tasarımı sınırlayıcı ve yönlendirici etmenler, zemin nitelikleri, trafik ilişkiler, sorun vb.),
- Tasarım ürününü ortaya koyacak yaklaşımların belirlenmesi (Fonksiyonel kurgu ve program analizi, olanaklar ve sınırlamalar) vb. dosyada yer almalıdır.

Önemli Notlar:

- Ön inceleme dosyası **bireysel** hazırlanacaktır. Ayrıca, kopyala-yapıştır biçiminde olmayacak, bilgiler elde edildikten sonra ham bilgiler değil işlenmiş bilgilere yer verilecektir.

- b) Ön inceleme dosya teslimi, birinci ve ikinci ara jürilerinin tamamına katılım vize koşuludur. Aksi durumda bitirme çalışması teslimi yapılamaz.
- c) Ön inceleme dosyası, tasarım sürecinin her aşamasında başvurulana (kendi kendini denetleyen) bir kaynak olmalıdır.
- d) Ön inceleme dosyası hem **yazılı çıktı**, olarak hem de **dijital** olarak PDF formatında teslim edilmelidir.

2. BİRİNCİ TESPİT (1. Arasınay)

Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak

Bu tespitin ana amacı; proje alanına ait yaptığınız **ÖN İNCELEME DOSYASI**'nı dikkate alarak; **sorun tanımı ve problem belirlemeye bağlı olarak** alanın mevcut durumunu ayrıntılı olarak ortaya koyan bir **alan sorveyi** yapmanız, alana ait tasarım gerekçelerini ortaya koymanız, proje alanına ait ihtiyaç programını, senaryosunu ve tasarım ana kararlarını hazırlamanız beklenmektedir.

İSTENİLENLER;

- SÖRVEY PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- ALAN ANALİZİ PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- KAVRAMSALLAŞTIRMA VE SENTEZ PAFTASI (İHTİYAÇ PROGRAMI-KONSEPT-SENARYO dahil)
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI (1/1000)
- ÇALIŞMA MAKETİ (1/1000) (Grupça yapılacaktır)

3. İKİNCİ TESPİT (2. Ara Sınav)

Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak

Birinci tespitte getirilen alanın mevcut durumunu ayrıntılı olarak ortaya koyan sorvey çalışması ve alan analizi, Kavramsallaştırma ve Sentez ile Tasarım Anan Kararları Paftaları yapılan eleştiriler doğrultusunda (1. Tespit) gözden geçirilip, güncellenerek revize edilerek getirilmesi beklenmektedir. Buna ilave olarak, 1/1000 ölçekteki tasarım ana kararlarıyla uyumlu olacak şekilde;

İSTENİLENLER;

YAPISAL PEYZAJ (sert-yumuşak zemin) PAFTASI (1/500 Ölçekte)

BİTKİSEL PEYZAJ (bitkilendirme) PAFTASI (1/500 Ölçekte)

KESİT-GÖRÜNÜŞ-SİLÜET PAFTASI (1 /500 Ölçekte)

NOT: Bu 3 çalışmanın (ön inceleme dosyası, 1. Tespit, 2. Tespit) tamamına katılım Dönem sonu (Final) teslim koşuludur. Aksi durumda bitirme çalışması teslimi yapılmaz.

DÖNEM SONUNDA (FİNAL)

Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak

İSTENENLER

- SÖRVEY PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- ALAN ANALİZİ PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- KAVRAMSALLAŞTIRMA VE SENTEZ PAFTASI (İHTİYAÇ PROGRAMI-KONSEPT-SENARYO dahil)
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI

- YAPISAL PEYZAJ (SERT-YUMUŞAK ZEMİN) PAFTASI (1/500 Ölçekte)
- BİTKİSEL PEYZAJ (BİTKİLENDİRME) PAFTASI (1/500 Ölçekte)
- KESİT-GÖRÜNÜŞ-SİLÜET PAFTASI (EN AZ 2 KESİT, 1 GÖRÜNÜŞ/SİLÜET; 1/500 Ölçekte)
- DETAY PAFTASI (1/200, 1/100, 1/50, 1/20 Ölçekte)
- MAKET (1/1000 Ölçekte)
- PROJENİZİ ANLATAN GEREKÇELİ RAPOR
- **Dönem sonunda proje teslimleri ile birlikte bir ÇALIŞMA DOSYASI da teslim edilecektir. Bu dosyada; ön inceleme dosyasındaki revize edilmiş bilgiler, 1.Tespit-2.Tespit-Final Tesliminde sunulan paftaların A3 çıktıları, projenizin başlangıcından finale kadar olan aşamalarını ve bu aşamalardaki kararlarınızı ifade eden özgün çalışmalarınızın A3 çıktıları olmalıdır.**

Bitirme projesi öğrencinin son proje çalışması olup lisans eğitimi süresince aldığı derslerin sentezi niteliğini taşır. Dolayısıyla lisans eğitiminde aldığı derslerin ilkelerinden Bitirme Jürisi'ne karşı sorumludur. Tasarım paftaları bitirme tezi çalışması esaslarına uygun hazırlanmamışsa değerlendirmeye alınmayacaktır. Final tespitinde istenilen tüm paftaların dwg (autocad) ve psd (photoshop) formatında dijital ortamda teslim edilmesi zorunludur.

PROJELERİN DEĞERLENDİRİLME ÖLÇÜTLERİ;

Projeler, **3.1.BİTİRME ÇALIŞMASI GENEL DEĞERLENDİRME İLKELERİ** doğrultusunda incelenerek, her bir öğrencinin;

- Projesini zamanında teslim,
- Nitelikli teslim,
- Savunmasındaki sunuş ve projesine hakimiyeti açısından

jüri tarafından ortak olarak değerlendirilecektir.

NOTLAR:

- Bitirme çalışması tesliminde dönem içinde ve dönem sonunda istenenler her öğrencinin yapması/teslim etmesi gereken zorunlu maddelerdir. Yapılmadığı/teslim edilmediği takdirde KTÜ Önlisans ve Lisans Eğitim-öğretim Sınav Değerlendirme ve Öğrenci İşleri Yönetmeliği'nin ilgili maddelerine göre işlem yapılır. Bitirme çalışması ve maket tesliminden sonra yapılan değerlendirmede istenenleri yerine getirmediği saptanan projeler jürinin onayı ile sözlü savunmaya alınmaz.
- Öğrenciler ve jüri üyeleri duyurulan gün, yer ve saatte jüriye katılmak zorundadır.
- Proje tesliminin ön koşulu, tespit jürilerine katılmaktır.
- Bitirme çalışması ve maket belirlenen saatlerin dışında kesinlikle alınmayacaktır.
- Her adayın en özgün yaklaşımını sunması için 5 dakikası olacaktır.

Her öğrenci "**bitirme tezi beyannamesini**" doldurup teslim etmekle yükümlüdür.

Prof. Dr. Cengiz ACAR
Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı